

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

# **ВИТОКИ**

## **педагогічної майстерності**

Збірник наукових праць

*Виходить двічі на рік*

*Заснований у травні 2007 року*

**Випуск 21**

Серія «Педагогічні науки»

INDEX  COPERNICUS  
I N T E R N A T I O N A L

**Ulrichsweb Global Serials Directory**

Полтава  
2018

UDC 371.4.013.017(082)

**THE SOURCES OF PEDAGOGICAL SKILLS**

**Founder and publisher:**

POLTAVA NATIONAL V. G. KOROLENKO PEDAGOGICAL UNIVERSITY

*The journal is published by the decision of Academic Council of Poltava National V. G. Korolenko Pedagogical University  
(Protocol No.13 dated 26.04. 2018)*

The journal is in the list of scientific professional publications of Ukraine in which the results of thesis may be published  
(Order of Ministry of Education and Science of Ukraine dated May 15, 2016, No. 515).

The journal is indexed in Index Copernicus International and Ulrichsweb Global Serials Directory

**Editor in Chief:**

**Grinyova Marina Victorivna** - Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Corresponding Member of the National Academy of Sciences of Ukraine, Dean of the Natural History Faculty of the Poltava National Pedagogical University named after V. G. Korolenko

**Members of the editorial board**

**Bibluk M.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Torun, Poland)

**God B. V.**, Doctor of pedagogical sciences, Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Dyachenko-Bogun M. N.**, doctor of pedagogical sciences, Associate Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Zhdanova-Nedilko E. G.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Onipko V. V.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Sas N. N.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Siciliano de Kumis N.**, President of the International Makarenko Association, professor (Rome, Italy)

**Tkachenko A. V.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of the Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

**Hillig G.**, Professor at the Makarenko-Reform Laboratory (Marburg, Germany)

**Khomych L. A.**, doctor of pedagogical sciences, professor of the Institute of pedagogical education and adult education of NAPN of Ukraine

**Shiyan N. I.**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University

*Managing Editor* – Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor **O.H. Zhdanova-Nedilko**

**The Sources of Pedagogical Skills:** Collection of Scientific Works / Poltava National V. G. Korolenko Pedagogical University. – Poltava, 2018. Issue 21. – 256 p. – (Series «Pedagogical Sciences»).

This collection of scientific works includes research results of scientists and lecturers, scientific researches of doctoral and postgraduate students on the problems of future teachers training, improvement of teacher's professional skills in comprehensive and vocational schools in the context of national and international educational system.

*Certificate of the state registration*

*Series KB No. 12668-1552P dated May 16, 2007*

© Group of authors, 2018

© Poltava National V. G. Korolenko

Pedagogical University 2018

371.4.013.017(082)

## ВИТОКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

*Засновник і видавець:*

ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА  
Друкується за ухвалою вченої ради Полтавського національного педагогічного університету  
імені В.Г. Короленка (протокол №13 від 26.04. 2018 р.)

Збірник уходить до переліку наукових фахових видань України,  
в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт  
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 15 травня 2016 р. № 515).  
Індексується в Index Copernicus International та Ulrichsweb Global Serials Directory

### Головний редактор:

**Гриньова Марина Вікторівна** – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України,  
декан природничого факультету Полтавського національного педагогічного університету  
імені В.Г. Короленка

### Члени редколегії

**Библюк Маріан**, доктор педагогічних наук, професор (Торунь, Польща)

**Год Борис Васильович**, доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного  
університету імені В.Г. Короленка

**Дяченко-Богун Марина Миколаївна**, доктор педагогічних наук, доцент Полтавського національного  
педагогічного університету імені В.Г. Короленка

**Жданова-Неділько Олена Григорівна**, доктор педагогічних наук, доцент Полтавського національного  
педагогічного університету імені В.Г. Короленка (відповідальний секретар)

**Оніпко Валентина Володимирівна**, доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного  
педагогічного університету імені В.Г. Короленка

**Сас Наталія Миколаївна**, доктор педагогічних наук, доцент Полтавського національного педагогічного  
університету імені В.Г. Короленка

**Січіліано де Куміс Нікола**, президент Міжнародної макаренківської Асоціації, професор університету «Ла  
Сапієнца» (Рим, Італія)

**Ткаченко Андрій Володимирович**, доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного  
педагогічного університету імені В.Г. Короленка

**Хілліг Гьотц**, професор лабораторії «Макаренко-реферат» (Марбург, Німеччина)

**Хомич Лідія Олексіївна**, доктор педагогічних наук, професор Інституту педагогічної освіти та освіти  
дорослих НАПН України

**Шиян Надія Іванівна**, доктор педагогічних наук, професор Полтавського національного педагогічного  
університету імені В.Г. Короленка

*Відповідальний редактор* – доктор педагогічних наук, доц. **О.Г. Жданова-Неділько**

**Витоки педагогічної майстерності:** зб. наук. праць / Полтав. нац. пед. ун-т  
імені В. Г. Короленка. – Полтава, 2018. Випуск 21. – 256 с. – (Серія «Педагогічні науки»).

Збірник наукових праць містить результати досліджень учених та викладачів, наукові  
пошуки докторантів, аспірантів із проблем підготовки майбутнього вчителя, удосконалення  
професійної майстерності викладача загальноосвітньої і професійної школи в контексті  
вітчизняного та світового освітнього простору.

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу*  
*Серія КВ № 12668-1552Р від 16 травня 2007 р.*

© Колектив авторів, 2018

© ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2018

#### РЕЦЕНЗЕНТИ

**Бочарова Олена Анатоліївна**, доктор габлітований, професор надзвичайний факультету психології і наук гуманітарних, Краківська Академія імені Анджея Фрича Моджевського, Краків, Польща

**Єльнікова Галина Василівна**, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри менеджменту Української інженерно-педагогічної академії

**Ільченко Віра Романівна**, доктор педагогічних наук, професор, дійсний академік НАПН України, директор Науково-методичного центру інтеграції змісту освіти НАПН України, Київ

**Лещенко Марія Петрівна**, професор, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри дошкільної та початкової освіти Університету Яна Кохановського в Кельцах, Філії в Пьотркові Трибунальським, Польща

**Фелхнер Анджей**, професор звичайний, доктор габлітований, декан факультету соціальних дисциплін Університету Яна Кохановського в Кельцах, Філії в Пьотркові Трибунальським, Польща

**Шпак Валентина Павлівна**, доктор педагогічних наук, професор Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького

#### REVIEWERS

**Bocharova Olena Anatoliivna**, Doctor Habil., Professor Nadzwyczajny of the Department of Psychology and Humanities, Andrzej Frycz Modrzewski Krakow University, Poland

**Yelnykova Halyna Vasylivna**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, head of Management Ukrainian Engineering and Pedagogical Academy

**Ilchenko Vira Romanivna**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Current Academician of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Director of Scientific and Methodological center of Educational Content Integration of National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine, Kyiv

**Leschenko Maria Petrivna**, Professor, Doctor of Pedagogical Sciences, Head of Department of pre-school and primary education of Jan Kochanowski University of Kielce, Branch in Piotrków Trybunalski, Poland

**Felchner Andrzej**, Professor Nadzwyczajny, Doctor of Pedagogical Sciences, Dean of Faculty of Social Disciplines of Jan Kochanowski University of Kielce, Branch in Piotrków Trybunalski, Poland

**Shpak Valentyna Pavlivna**, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor of The Bohdan Khmelnytsky National University of Cherkasy